

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/33/2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

196/2018. (IX. 27.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ által 2018. január 30-én előterjesztett **panasza alapján indított eljárást** a 2018. szeptember 27-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve alapjog sérelme nem megállapítható. A panasz áttétele ellen bejelentett előzetes tiltakozás miatt, a Testület az eljárást megszüntette.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2018. január 19-én, postai úton terjesztette elő panaszát, amelyben előadta, hogy 2018. január 14-én közlekedésrendészeti intézkedés alá vonta Gy. rendőr 2 társával arra való hivatkozással, hogy nem használt biztonsági övet. A panaszos állítása szerint be volt kötve, a biztonsági övet csak akkor csatolta ki, amikor megállították, hogy okmányait a csomagtartóból kivegye. A rendőrök fenyegetően kérdezték, illetve közölték, hogy beismeri-e a panaszos, hogy nem volt bekötve, vagy ha tagadja, akkor feljelentést tesznek ellene. A panaszos nem ismerte el a szabályszegés elkövetését, erre a két másik rendőr kiszállt a rendőrautóból és hátrament a panaszoshoz, akik szintén a panaszosnak „szegezték a kérdést”, hogy beismeri-e a biztonsági öv mellőzését. A panaszos erre is nemmel felelt, hiszen be volt kötve. A panaszos elmondása szerint az autóban egyedül utazott hazafelé a Sparból körülbelül 30km/h-s sebességgel egy mellékutcában, majd az intézkedés előzményekét leírta, hogy a bolt bejáratánál parkolt a rendőrautó, amikor a panaszos vele szemben gurult a kiállás közben. Ekkor Gy. rendőr felismerte a panaszost, akit ő személyesen is ismer, és észrevette, hogy a panaszos akkor csatolja be a biztonsági övet, a parkolóból kifelé haladva, de még a Spar bejáratánál. A panaszos megjegyezte,

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

hoggy Gy. rendőr a külföldi rendszámú autóját nem ismerte, de köztük személyes ellentét húzódik korábbi ismertségéből kifolyólag. A panaszos előadása szerint a parkolót elhagyva, már a lakott területen be volt kötve, lassan haladt a mellékutcában, amikor észrevette, hogy követik. A panaszos útközben megállt egy cukrászdánál, ahol ki is szállt, a rendőrök bekanyarodtak egy zsákutcába és ott várták meg, míg a panaszos visszaül az autójába. Gy. rendőr tudja, hogy merre lakik a panaszos, ezért arra felé indult el, immáron a panaszos előtt.

A panaszos szabályosan, egyedül közlekedő nőként a három rendőr fellépését megfélemlítőnek értékelte, magát pedig kiszolgáltatva érezte.

A panaszos úgy nyilatkozott, hogy hozzájárul ahhoz, hogy a Testület a panasz alapján hozott állásfoglalását – teljes körűen anonimizált formában – közzétegye, illetve arról sajtóközleményt jelentessen meg. Azonban ahhoz azonban nem járult hozzá, hogy a Testület a panaszt további kivizsgálásra áttegye az eljárást fogantató rendőri szervhez, amennyiben azt állapítja meg, hogy a panaszban foglalt intézkedés a panaszos alapvető jogait nem vagy csak csekély mértékben sérti.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az intézkedés napján a *S. város Rendőrkapitányság* (a továbbiakban: *Rendőrkapitányság*) Közrendvédelmi Osztály *F. város Rendőrőrs* (a továbbiakban: *Rendőrőrs*) állományába tartozó K. r. törzsszázlós, Gy. r. főtörzsszázlós és T. r. törzsrőrmester az alábbi tartalommal tett jelentést.

2018. január 14-én szolgálatuk teljesítése során 10 óra 55 perckor rendőri megállj karjelzéssel közlekedés rendészeti ellenőrzés alá vonták a P. utca irányából a főút irányába gépkocsival közlekedő panaszoszt.

Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a panaszos a biztonsági övet nem használta közlekedése során. A panaszos nem ismerte el a szabálysértést, ezért a rendőrök közölték vele, hogy a szabálysértés elkövetése miatt közigazgatási eljárást kell kezdeményezniük vele szemben. Ezt követően elkezdték a jegyzőkönyv kitöltését.

A jelentést szerint a panaszos az intézkedés közben megállás nélkül, levegőt is alig véve, saját gondjait és problémáit kezdte sorolni, amelynek során hisztérikus állapotig felidegesítette magát és sírva fakadt. A rendőrök a panaszoszt meg próbálták megnyugtatni, illetve az eljárás menetéről, a panasztételről tájékoztatni, és a szükséges felvilágosítást megadni, melyet a panaszos figyelmen kívül hagyott. A panaszos elmondta, hogy nála már rossz berögződés, megszokás, hogy nem használja a biztonsági övet, majd hozzátette, hogy nem ér rá bíróságra és rendőrségre járkalni.

A panaszos a jegyzőkönyvet aláírta, amelynek egy példányát átadták részére. A panaszoszt igazoltatták és priorálták, a vele szemben alkalmazott alkoholszonda negatív értéket mutatott.

2) A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 20. § (1) bekezdés a), b) és k) pontjában ütköző jogsértés észleléséről szóló jegyzőkönyv tanúsága szerint a panaszoszt az intézkedés napján 10 óra 55 perckor vonták intézkedés alá lakott területen, mivel megsértette a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: a KRESZ) 48. § (4) bekezdésében foglaltakat, amelyet a panaszos nem ismert el. A szabályszegés

elkövetéséről fénykép- és videofelvétel nem készült, és a panaszosnak nem volt tudomása az ügyben meghallgatható tanúkról. A jegyzőkönyvet 11 óra 15 perckor zárták le, amelyet a panaszos aláírt.

3) Gy. r. törzsszázlós (a korábbi jelentésben főtörzsszázlós) 2018. február 18-án, a Testület megkeresésére az alábbi tartalommal tett jelentést, amelyben a korábbi jelentésében leírtakat továbbra is fenntartotta.

Gy. r. törzsszázlós elmondása szerint az intézkedésről azért készült rendőri jelentés, mert a közigazgatási eljárásoknál, amelyeknél az ügyfél nem ismeri el a szabálysértést, jelentést kell csatolni a kitöltött jegyzőkönyvhöz.

Gy. r. törzsszázlós előadása szerint az intézkedés oka az volt, hogy járőr szolgálata ellátása során a Spar parkolójában észlelte, hogy a vele szemben közlekedő személygépkocsi vezetője nem használja a biztonsági övet, amelyre a kollégái figyelmét is felhívta, viszont a forgalmi helyzet nem tette lehetővé az intézkedés lefolytatását. Gy. r. törzsszázlós az észlelt szabálysértő nemét sem tudta megmondani a kollégáinak, mivel csak egy pillanatra látta őt. A Spar parkolóból kiérve, a város másik részén folytattak le a közlekedésrendészeti ellenőrzést. A szolgálati gépkocsiból minden rendőr kiszállt. Megállásuk után pár perc elteltével K. r. törzsszázlós az első gépkocsit megállította, amelyik arra közlekedett a főút irányába. Ez az a gépkocsi volt, amelyre Gy. r. törzsszázlós felhívta a kollégái figyelmét. A megállított gépkocsi vezetője sem a megállításkor, sem pedig azt megelőzően, a közlekedése során sem használta a biztonsági övet, amelyet később, szóban el is ismert az intézkedés során a következő szavak kíséretében: „Nem szoktam használni a biztonsági övet, ez egy rossz beidegződés, rossz szokás”. Gy. r. törzsszázlós egyértelműen látta, hogy a panaszos nem használta a biztonsági övet, ugyanis a megállítási helyétől az útkanyarulatig, vagyis a cukrászdáig el lehetett látni a kiváló látási viszonyoknak köszönhetően.

K. r. törzsszázlós folytatta le az intézkedést, aki odalépett a megállított és ellenőrzés alá vont gépkocsihoz, és az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglaltakat szerint megkezdte az intézkedést. A panaszossal közölte, hogy cselekménye szabálysértés és az milyen jogkövetkezményeket von maga után.

Gy. r. törzsszázlós 2018. január 14-én 8 órától közös szolgálatot látott el K. r. törzsszázlóssal és T. r. törzsőrmesterrel. Gy. r. törzsszázlós vezette a szolgálati gépkocsit, mellette ült K. r. törzsszázlós, a hátsó ülésen pedig T. r. törzsőrmester foglalt helyet. K. r. törzsszázlós volt az intézkedő rendőr, Gy. r. törzsszázlós biztosította az intézkedést, T. r. törzsőrmester pedig a panaszost ellenőrizte a rendszerben, tőlük kicsit távolabb, mert a panaszos hangoskodása miatt nem hallotta a forgalmazást.

K. r. törzsszázlós közölte a panaszossal, hogy cselekménye szabálysértésnek minősül, és hogy nem köteles azt elismerni, viszont ebben az esetben is jegyzőkönyvet kell kitölteniük. A panaszost tájékoztatta, hogy amennyiben elismeri a szabálysértést, akkor 10 000 forint közigazgatási bírságot és 3 büntetőpontot kap, amennyiben nem ismeri el, akkor egy jegyzőkönyv kerül kiállításra és a csekket az eljárás folyamán kapja meg. A panaszos ekkor azt állította, hogy közlekedése során használta a biztonsági övet, ezt a későbbiekben szóban megcáfolta.

A helyszínen tanú nem tartózkodott, az egész utcában csak a rendőrök és a panaszos volt jelen.

Gy. r. törzsszázlós a panaszost, a megállítása után K. r. törzsszázlós által megkezdett intézkedéskor ismerte fel korábról. A panaszos erre a felületes, nagyon régi „ismertségükre”

hivatkozva próbálta meg Gy. r. törzszászlóst befolyásolni büntetés elkerülése céljából a következő szavak kíséretében: „Mi ismerjük egymást, miért kell ezt csinálni? Két gyerekem van.” A rendőr szerint felületes ismertségükre utal az, hogy a panaszos beadványában rossz, de a nevéhez hasonló hangzású vezetéknévvel jelölte meg őt. Gy. r. törzszászlós elmondta a panaszosnak, hogy szabálysértés esetén kötelező eljárást kezdeményezni, a törvény erre kötelezi őket, és ez a munkája. A panaszos ezt megértette, nagyon gyorsan viselkedést változtatott és ezután gyermeketeg hisztivel és sírással „próbálkozott”, mellyel hisztérikus állapotig hergelte magát. Közben problémáit sorolta, melynek végén eljutott odáig, hogy egy hozzátartozója meghalt. Mikor Gy. r. törzszászlós együttérzésből rákérdezett, hogy kije halt meg, válaszul keményen, arrogánsan azt mondta, hogy „Nem fogok mondani semmit!”. Gy. r. törzszászlós megítélése szerint a panaszos ezzel a viselkedésével a rendőröket akarta kellemetlen helyzetbe hozni, arra számítva, hogy büntetéstől, illetve az eljárás megindításától elállnak.

A rendőrök higgadtan és nyugodtan intézkedtek, a panaszos gyerekes hisztije, valamint a felelősség alól magát kivonni akaró viselkedése ellenére. A rendőrök részéről nem hangzott el fenyegetés a panaszos állításával ellentétben.

Gy. r. törzszászlós és K. r. törzsőrmester próbálta a panaszost megnyugtatni, illetve az eljárás menetéről, a panasztételi jogáról a szükséges felvilágosítást megadni, de ő már ismét, az intézkedés alatt sokadjára nagyon gyorsan viselkedést változtatott, ekkora kimért, hideg, arrogáns lett és arra hivatkozott, hogy nem ér rá, siessenek a rendőrök. Ennek ellenére a rendőrök a szükséges tájékoztatást megadták neki, amit az is bizonyít, hogy panasszal élt a Testületnél. A biztonsági övvel kapcsolatosan kifejtette, miszerint az, hogy ő nem használja, az csak egy rossz beidegződés, rossz szokás. Azt is hozzátette, hogy nem kíván rendőrségre, bíróságra járni. K. r. törzsőrmester az aláírások után átadta a panaszosnak a jegyzőkönyv egy példányát, majd közölte, hogy a csekket, a későbbiekben, az eljárás folyamán fogja megkapni, illetve elmondta neki, hogy panaszát szóban, vagy írásban megteheti az őrsparancsnoknál, a Rendőrkapitányságon, a nyomozó ügyészségségen és a Testületnél, valamint a közigazgatási eljárás során lehetősége lesz az ügyben meghallgatásra, fellebbezésre. Ekkor a panaszos azt mondta, hogy nem kíván a továbbiakban rendőrségre, bíróságra járni, ezért inkább adják neki oda a csekket. K. r. törzsőrmester erre felvilágosította, hogy mivel eddig nem ismerte el és vitatta a szabálysértés elkövetését, így csak az eljárás során kaphat csekket, illetve akkor élhet panasszal-, és fellebbezési jogával.

Az intézkedés végén a rendőrök közölték a panaszossal, hogy a biztonsági öv használata kötelező, ennek elmulasztása a magyarországi törvények értelmében, a későbbiekben is szabálysértési eljárást von maga után, majd mondták neki, hogy az intézkedést befejezték és a helyszínről eltávozhat.

4) K. r. törzsőrmester 2018. február 20-án kelt jelentésében az alábbiakkal egészítette ki a fentieket.

Az intézkedés jogalapját az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) vezetője által elrendelt fokozott ellenőrzés során végrehajtott közlekedésrendészeti ellenőrzés volt, amelynek során észlelték, hogy a panaszos szabálysértést követett el azzal, hogy a biztonsági övet nem használta a közlekedés során.

A rendőrök a szolgálatuk ellátása során ellenőrizték a P. utca végében lévő * üzlet környékét, parkolókat, majd a P. és Pe. utca útvonalon közlekedtek. A * üzlet parkolójában Gy. r. törzszászlós jelezte, hogy úgy látta, hogy a velük szemben közlekedő gépjárművet vezető nem használta a biztonsági övet, de a forgalmi helyzet miatt ellenőrizni nem lehetett a gépjárművet.

Ezt követően a rendőrök a Pe. utcában a főút irányába haladtak, amikor a 42. házszám előtt megálltak, majd K. r. törzsőrmester kiszállt a gépjárműből és a mögöttük, tehát szintén ezen a főút irányába közlekedő első gépjárművet az ORFK vezetője által elrendelt fokozott ellenőrzés keretében, közlekedésrendészeti ellenőrzés céljából, rendőri megállj karjelzéssel megállásra intette félre. Ekkor a gépjármű körülbelül 70-80 méter távolságra lehetett, lassan közlekedett, így a láthatósági mellényt viselő rendőrt kellő időben észlelhette. K. r. törzsőrmester egyértelműen látta, hogy a panaszos biztonsági övet nem használt, az nem volt becsatolva a közlekedése során. A panaszos a rendőrségi gépkocsi mögött körülbelül 8-10 méterre állt meg és a biztonsági öv akkor sem volt becsatolva.

K. r. törzsőrmester a gépjármű megállásakor a gépkocsiban egyedül tartózkodó panaszoshoz lépett, és az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően megkezdte az intézkedést, illetve rögtön a félre értékek elkerülése érdekében meg is kérdezte a panaszostól, hogy miért nem használja a biztonsági övet. A panaszos közölte, hogy ő használja az övet, amelyre a rendőr úgy reagált, hogy úgy látja az nincs becsatolva. Erre a panaszos úgy reagált, hogy „ő akkor is használta, csak innen indult el”. K. r. törzsőrmester a panaszossal közölte, hogy szabálysértést valósított meg, és azt nem köteles elismernie, de ebben az esetben jegyzőkönyvet kell kiállítani. A rendőr tájékoztatta a panaszost, hogy amennyiben a szabálysértést elismeri, akkor 10 000 forint közigazgatási bírságot és 3 büntető pontot kell kiszabni, amit postai úton 30 napon belül postai befizető csekken kell megfizetni, azonban ha továbbra sem ismeri el a szabálysértés elkövetését, akkor jegyzőkönyvet fog kiállítani. K. r. törzsőrmester a panaszos állításával ellentétben nem beszélt feljelentésről, arról tájékoztatta, hogy az általa észlelt szabálysértés miatt kötelező a közigazgatási eljárás megindítása. A panaszos továbbra is tagadta a szabálysértést, ezért K. r. törzsőrmester a szolgálati gépkocsi felnyitott csomagter ajtajánál, a kalaptartón, el kezdte kitölteni a jegyzőkönyvet, amíg a kollégái az előírt priorálási és szondáztatási tevékenységet végezték.

K. r. törzsőrmester a fent leírtakon túl a panaszost próbálta megnyugtatni, illetve az eljárás menetéről, a panasztételi jogáról a szükséges felvilágosítást megadni. Felhívta továbbá a panaszos figyelmét, hogy a panaszát írásban, illetve szóban megteheti a kapitányságon az őrsparancsnoknál, a nyomozó ügyészségen, és a Testületnél, valamint egyéb fórumokon. A rendőr elmondta a panaszosnak, hogy a közigazgatási eljárásról részletes tájékoztatás van a jegyzőkönyvben, továbbá lehetősége lesz az ügyben a meghallgatásra és a fellebbezésre.

K. r. törzsőrmester jelentésében beszámolt arról is, hogy a megállítást követően Gy. r. törzsszázlós a szolgálati gépkocsi bal hátsó sarkánál tartózkodott. Ekkor lépett oda a panaszos Gy. r. törzsszázlósához és ismertségükre hivatkozott, és közölte, hogy „mi ismerjük egymást, miért csinálja ezt”. Ekkor a rendőr közölte, hogy ne akarjon a lelkiismeretére hatni, neki ez a munkája, a biztonsági öv használatának elmulasztása miatt kötelező eljárást kezdeményezni, erre kötelezi a törvény a rendőröket. Ezt követően a panaszos szinte megállás nélkül, saját gondjait és problémáit kezdte hangosan sorolni, amelynek során hisztérikus állapotig felidegesítette magát és végül sírva fakadt. K. r. törzsőrmester úgy gondolja, hogy ezzel a panaszos őket hozta kellemetlen helyzetbe, gyerekes, hisztérikus magatartása miatt, arra számítva, hogy a rendőrök ezért az eljárás megindításától elállnak. A panaszos azt is elmondta, hogy valakije meghalt, és most ezt az ügyet intézi. Gy. r. törzsszázlós együttérzését próbálta meg kifejezni, próbálta megnyugtatni, de azt a panaszos arrogánsan elutasította („nem fogok elmondani semmit”).

A panaszos azt is elmondta, hogy nála „rossz berögződés, megszokás”, hogy nem használja a biztonsági övet, és nem ér rá bíróságra és rendőrségre járni, ezért adják neki oda csekket. K. r. törzsőrmester a panaszossal közölte, hogy mivel eddig nem ismerte el, illetve vitatja a

szabálysértés elkövetését, az előbbieken közölt jegyzőkönyv került kiállításra, így lehetősége lesz panasszal élni és fellebbezni, és az eljárás során kaphat csak csekket.

A rendőrök az intézkedés során higgadtan, nyugodtan viselkedtek, a panaszos hisztérikus és arrogáns magatartása ellenére, ők a panaszost – állítása ellenére – nem fenyegették meg, csak a szükséges tájékoztatást és felvilágosítást adták meg neki.

A panaszos az intézkedés helyszínéről mielőbb távozni akart. Az intézkedés a jegyzőkönyv kiállításával zárult, amelyet a panaszos aláírt és egy példányát átvette.

K. r. törzsőrmester az esettel kapcsolatban még az alábbiakat rögzítette. A panaszos azt írta a panaszbeadványban, hogy „a rendőrségi autó a Spar bejáratánál parkolt és szembe gurultam az autójukkal és Gy. rendőr, aki személyesen is ismer, felismert és látta, hogy abban a pillanatban csatolom be az övet, a parkolóból kifelé haladva”, amely arra utal, hogy a panaszos a közlekedése során ekkor sem használta a biztonsági övet, azt menet közben kapcsolat be, miután meglátta a rendőrautót. Ezt követően a panaszos levelében leírta, hogy „megálltam útközben (cukrászda) és kiszálltam”, tehát a panaszos ismét közlekedett, mikor intézkedés alá vonták és nem használta ismét az övet.

5) T. r. törzsőrmester 2018. február 18-án kelt jelentésében az alábbi többlet információk olvashatóak.

A panaszossal szemben fogatosított intézkedés jogalapját a KRESZ 48. § (4) bekezdésének megszegése, biztonsági öve használatának elmulasztása lakott területen belül.

A panaszos gépjárművével körülbelül 70-80 méter távolságban lehetett és lassan közlekedett a rendőrök felé, amikor őr rendőri megállj karjuzéssel megállásra intették. A panaszos nem használta a biztonsági övet, akkor próbálta gyorsan becsatolni, amikor meglátta a rendőrautót és a rendőröket. A panaszos a szolgálati gépkocsitól körülbelül 8-10 méterre állt meg és megpróbálta eljátszani, hogy épp akkor kapcsolja ki a biztonsági övét.

A panaszos a szabálysértés elkövetését nem ismerte el, és csak később a papírok kitöltése és átadása után szóban ismerte el.

Gy. r. törzszászlós végezte az ittasság ellenőrzését és biztosította az intézkedést, T. r. törzsőrmester pedig a körözési rendszerben történő ellenőrzést végezte el.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos az Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrök jogszerűen foganatosítottak közlekedésrendészeti intézkedést a panaszossal szemben.

A panaszos előadta, hogy 2018. január 14-én vonták közlekedésrendészeti intézkedés alá arra való hivatkozással, hogy nem használt biztonsági övet. A panaszos állítása szerint be volt kötve, a biztonsági övet csak akkor csatolta ki, amikor megállították, hogy okmányait a csomagtartóból kivegye. Elmondása szerint az autóban egyedül utazott hazafelé a Sparból körülbelül 30km/h-s sebességgel egy mellékutcában, majd az intézkedés előzményekét leírta, hogy a bolt bejáratánál parkolt a rendőrautó, amikor a panaszos vele szemben gurult a kiállás közben, és a parkolóból kifelé haladva csatolta be a biztonsági övet, de még a Spar bejáratánál. A parkolót elhagyva, már a lakott területen be volt kötve, lassan haladt a mellékutcában, amikor észrevette, hogy követik. A panaszos útközben megállt egy cukrászdánál, ahol ki is szállt, a rendőrök bekanyarodtak egy zsákutcába és ott várták meg, míg a panaszos visszaül az autójába.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint az intézkedő rendőrök a szolgálatuk ellátása során ellenőrizték a P. utca végében lévő Spar üzlet környékét, parkolókat, majd a P. és Pe. utca útvonalon közlekedtek. A Spar üzlet parkolójában Gy. r. törzszászlós jelezte, hogy úgy látta, hogy a velük szemben közlekedő gépjárművet vezető nem használta a biztonsági övet, de a forgalmi helyzet miatt ellenőrizni nem lehetett a gépjárművet. Ezt követően a rendőrök a Pe. utcában a főút irányába haladtak, amikor a 42. házszám előtt megálltak, majd K. r. törzsrőmester kiszállt a gépjárműből és a mögöttük, tehát szintén ezen a főút irányába közlekedő első gépjárművet az ORFK vezetője által elrendelt fokozott ellenőrzés keretében, közlekedésrendészeti ellenőrzés céljából, rendőri megállj karjelzéssel megállásra intette félre. Ekkor a gépjármű körülbelül 70-80 méter távolságra lehetett, lassan közlekedett, így a láthatósági mellényt viselő rendőrt kellő időben észlelhette. K. r. törzsrőmester egyértelműen látta, hogy a panaszos biztonsági övet nem használt, az nem volt becsatolva a közlekedése során. A panaszos a rendőrségi gépkocsi mögött körülbelül 8-10 méterre állt meg és a biztonsági öv akkor sem volt becsatolva, illetve megpróbálta eljátszani, hogy épp akkor kapcsolja ki a biztonsági övét.

a) Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2. és 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében, illetve közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

A Testület utal továbbá a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 9. §-a azzal egészíti ki, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és – amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele – rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

Az Rtv. 44. §-ának (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A KRESZ 48. § (4) bekezdése szerint „a külön jogszabályban meghatározott M1, M2, M3, N1, N2, N3 kategóriájú gépkocsiban, amelynek meghatározott üléseit biztonsági övvel kell felszerelni, továbbá olyan járműben, amelynek üléseit biztonsági övvel szerelték fel, az ülésen utazó személynek a biztonsági öv becsatolásával kell magát rögzíteni”. Ugyanezen szakasz (5) bekezdése értelmében „nem kell becsatolni a biztonsági övet a) a hátramenetben közlekedő gépkocsi vezetőjének; b) a taxi gépkocsi vezetőjének, ha taxi üzemmódban utast szállít; c) a mentő gépkocsi betegellátó terében utazóknak, ha a becsatolás a beteg állapotának romlását okozhatja, a betegellátást akadályozza; d) a lakott területen menetrend szerinti személyszállítást végző autóbuszban; e) a lakott területen kívül menetrend szerinti személyszállítás végző autóbuszban, ha álló utasokat is szállíthat; f) az autóbuszban szállított 3. életévét még be nem töltött gyermeknek g) annak, aki külön jogszabályban meghatározott orvos által kiállított igazolással rendelkezik”. Az intézkedés jogalapját az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) vezetője által elrendelt fokozott ellenőrzés során végrehajtott közlekedésrendészeti ellenőrzés volt, amelynek során észlelték, hogy a panaszos szabálysértést követett el azzal, hogy a biztonsági övet nem használta a közlekedés során.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként szabálysértés elkövetésének észlelésére hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Erre a kérdésre a Testület egyértelműen igennel felelt. A rendőrségi dokumentumok azt tartalmazzák, és maga a panaszos is elismerte, hogy csak a közlekedés (utazás) megkezdését követően, a parkolóból kifelé haladva csatolta be a biztonsági övet, ezzel jogsértést megvalósítva.

A Testület megítélése szerint a közlekedési szabálysértés rendőrök általi (és panaszos által is elismert) észlelése mindenképpen olyan körülmény, amely a közrend és közbiztonság

érdekében, az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. Így a rendőri intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

b) A panaszos kifejezetten nem sérelmezte az igazoltatását, azonban a Testület azzal összefüggésben az alábbi megállapítást teszi.

Az igazoltatás Rtv. 29. §-ának (1) bekezdésben rögzített szabályai szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület fentebb úgy foglalt állást, hogy felmerült a panaszossal szemben közlekedési szabálysértés elkövetésének gyanúja. **A Testület megállapítása szerint szabálysértés gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend, közbiztonság védelme érdekében foganatosított igazoltatást megalapozza, ezért nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga.**

A Testület megjegyzi, hogy a fenti hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből összeolvasásából kitűnik, hogy az Rtv. 44. §-a alapján a rendőr jogosult valamennyi, a közlekedésben résztvevő járművet közúti ellenőrzés alá vonni és ezen közlekedésrendészeti intézkedés során ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre (pl. szabálysértés) utaló körülményt nem tapasztal – megilleti. (Míg az Rtv. 29. §-a alapján a rendőri intézkedéshez az szükséges, hogy a rendőr valamilyen jogellenes cselekmény gyanúját észlelje.)

A Testület ugyanakkor leszögezi, hogy nincs hatásköre abban a kérdésben állást foglalni, hogy a panaszos magatartásával megvalósította-e a KRESZ szabályainak megsértését.

2) A Testület a rendőri bánásmóddal kapcsolatban az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszos a rendőrök fellépését megfélemlítőnek értékelte, állítása szerint rendőrök fenyegetően kérdezték, illetve közölték, hogy beismeri-e a panaszos, hogy nem volt bekötve, vagy ha tagadja, akkor feljelentést tesznek ellene.

A rendőrök előadás szerint az intézkedés során higgadtan, nyugodtan viselkedtek, a panaszos hisztérikus és arrogáns magatartása ellenére, ők a panaszost – állítása ellenére – nem fenyegették meg, csak a szükséges tájékoztatást és felvilágosítást adták meg neki.

A Testület a panasz ezen része kapcsán figyelemmel volt Rtv. fent idézett 2. §-ára, amelynek értelmében a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyónbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárának, az

Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtitkárának közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrré vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, az államszervezeten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület csupán a rendelkezésre álló iratokra támaszkodva nem tudott abban állást foglalni, hogy a rendőrök valóban fenyegetően léptek-e fel a panaszossal szemben, ezért a panaszos emberi méltóságához fűződő alapjogának sérelme nem volt megállapítható.

3) A Testület vizsgálta, hogy az intézkedés megfelelt-e a részrehajlás-mentes ügyintézés követelményének, mivel panaszos megítélése szerint az intézkedéshez közte és Gy. rendőr között fennálló korábbi személyes ellentét vezetett. A panaszos előadta továbbá, hogy a parkolót elhagyva, már a lakott területen be volt kötve, lassan haladt a mellékutcában, amikor észrevette, hogy a rendőrök követik. A panaszos útközben megállt egy cukrászdánál, ahol ki is szállt, a rendőrök bekanyarodtak egy zsákutcába és ott várták meg, míg a panaszos visszaül az autójába. Gy. rendőr tudja, hogy merre lakik a panaszos, ezért arra felé indult el, immáron a panaszos előtt.

Gy. r. törzssászlós állítása szerint az intézkedés oka az volt, hogy járőr szolgálata ellátása során a Spar parkolójában észlelte, hogy a vele szemben közlekedő személygépkocsi vezetője nem használja a biztonsági övet, amelyre a kollégái figyelmét is felhívta, viszont a forgalmi helyzet nem tette lehetővé az intézkedés lefolytatását. Gy. r. törzssászlós az észlelt szabálysértő nemét sem tudta megmondani a kollégáinak, mivel csak egy pillanatra látta őt. A Spar parkolóból kiérve, a város másik részén folytattak le a közlekedésrendészeti ellenőrzést.

Gy. r. törzssászlós a panaszost, a megállítása után K. r. törzssászlós által megkezdett intézkedéskor ismerte fel korábról. A panaszos erre a felületes, nagyon régi „ismertségükre” hivatkozva próbálta meg Gy. r. törzssászlóst befolyásolni büntetés elkerülése céljából a következő szavak kíséretében: „Mi ismerjük egymást, miért kell ezt csinálni? Két gyerekem van.” A rendőr szerint felületes ismertségükre utal az, hogy a panaszos beadványában rossz, de a nevéhez hasonló hangzású vezetéknevvvel jelölte meg őt. Gy. r. törzssászlós elmondta a panaszosnak, hogy szabálysértés esetén kötelező eljárást kezdeményezni, a törvény erre kötelezi őket, és ez a munkája. A panaszos ezt megértette, nagyon gyorsan viselkedést változtatott és ezután gyermeketeg hisztivel és sírással „próbálkozott”, mellyel hisztérikus állapotig hergelte magát. Közben problémáit sorolta, melynek végén eljutott odáig, hogy egy hozzátartozója meghalt. Mikor Gy. r. törzssászlós együttérzésből rákérdezett, hogy kije halt meg, válaszul

keményen, arrogánsan azt mondta, hogy „Nem fogok mondani semmit!”. Gy. r. törzsszázlós megítélése szerint a panaszos ezzel a viselkedésével a rendőröket akarta kellemetlen helyzetbe hozni, arra számítva, hogy büntetéstől, illetve az eljárás megindításától elállnak.

A részrehajlás-mentes intézkedés követelményét az Rtv. 13. § (2) bekezdése rögzíti, amely szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A Testület fentebb úgy foglalt állást, hogy a felmerült annak gyanúja – a panaszbeadvány alapján is – hogy panaszos magatartásával közlekedési szabálysértést követett el, amely megalapozta a panaszossal szemben foganatosított közlekedésrendészeti intézkedést, amelyre időben és térben „távolabb”, ugyanakkor az első rendőri észleléshez szorosan köthető körülmények között került sor. Önmagában az, hogy az intézkedés nem közvetlenül a parkolóban észlelte után került foganatosításra – amelyet egyébként a rendőrök a forgalmi viszonyokkal indokoltak –, a Testület megítélése szerint nem alapozza meg azon feltevést, hogy a rendőri fellépéshez Gy. r. törzsszázlós részrehajlása vezetett. **A Testület továbbá nem tudott feltárni olyan körülményt, illetve a panaszos sem tudott igazolni olyan tényt, amely alátámasztotta volna, hogy az intézkedés vele szemben indokolatlanul hátrányosabb volt, ezért a Testület, úgy foglalt állást, hogy a rendőri fellépés módja megfelelt az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlás-mentesség és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének.**

IV.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján jelen ügyben azt a megállapítást tette, hogy a rendőrök jogszerűen vonták intézkedés alá a gépkocsival közlekedő panaszost, ezért a közlekedésrendészeti intézkedés foganatosításával nem sérült a tisztességes eljáráshoz való joga. Megállapítása szerint a rendőri fellépés módja megfelelt az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlás-mentesség és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének, így ezzel kapcsolatban sem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Ugyanakkor a Testület a rendelkezésére álló szűkös bizonyítási eszközök miatt nem tudott megalapozott döntést hozni a rendőri hangnem és bánásmód vonatkozásában, ezért az emberi méltósághoz való jog sérelme nem volt megállapítható.

Mindezekre tekintettel a Testület állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki, és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint az eljárását megszüntette, tekintettel a panasz áttétele ellen bejelentett előzetes tiltakozásnak.

Budapest, 2018. szeptember 27.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület